Bijeenkomst Ontwerpgroep herinrichting Frederik Hendrikplantsoen
Datum: maandag 3 september 2012
Locatie: Cartesius Lyceum, Frederik Hendrikplantsoen
Tijd: 19.30 – 21.45 uur

Stadsdeel West:	[redacted] (projectleider), [redacted] (projectleider), [redacted] (projectmanager Singelgrachtgarage), [redacted] (Verkeerskundige)
Afwezig:	[redacted] m.b. ([redacted] vervangt hem), [redacted] (stedenbouwkundige) m.b., [redacted] (?)
Ontwerpgroep:	Zie presentielijst
Voorzitter:	[redacted]
Verslag:	[redacted]

Opmerking: de actiepunten staan in cursief.

1. Opening en inleiding

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom.

In overleg met [redacted] is voor vanavond een agenda samengesteld. Er gaat een presentielijst rond. [redacted] stelt zich voor, zij is voorzitter van de gehandicaptenadviesraad Westerpark. Zij heeft zich in het begin aangemeld voor de ontwerpgroep maar kon steeds niet aanwezig zijn vanwege andere afspraken. Zij is op de hoogte van alle ontwikkelingen en kent de stukken.
Het voorlopig ontwerp is vastgesteld door de raad. De ontwerpgroep kan verder met de uitwerking, daarvoor zijn drie bijeenkomsten gepland waarvan vanavond de eerste is. De ontwerpgroep blijft in de samenstelling zoals die nu is, maar er kunnen in de toekomst personen uitgenodigd worden als op bepaalde onderwerpen wordt ingezoomd, zoals het onderwerp van de bushalte. De voorzitter onderstreept dat iedereen op persoonlijke titel in de ontwerpgroep zit, maar het is wel de bedoeling dat iedereen meedenkt vanuit het groter belang en niet alleen vanuit persoonlijk belang. Een positieve instelling wordt op prijs gesteld.

2. Mededelingen

- Vrienden van de Singelgracht
[redacted] meldt dat op dinsdag 4 september in de commissie Openbare Ruimte van Stadsdeel Centrum wordt ingesproken door een aantal mensen.

3. Bomen in relatie project Singelgrachtgarage

[redacted] vertelt dat in de besluitvormingsstukken voor de inrit van de garage drie varianten zijn getekend. In alle drie de varianten zullen twee bomen moeten sneuvelen vanwege kabels en leidingen.

- variant 1: In het oorspronkelijke ontwerp voor de inrit zoals getekend in het integraal Programma van Eisen, zullen er drie bomen sneuvelen uit de rij van beeldbepalende bomen, omdat zij in de weg staan voor het graven van de tunnelbak.
- Variant 2: Zoals door [redacted] is toegezegd hebben Witteveen en Bos en het IBA de mogelijkheid onderzocht om deze drie bomen te behouden. De uitkomst is dat dit mogelijk is door het bevriezen van de grond, kosten 1,3 miljoen euro, waarbij onder de grond door gegraven wordt. De raad besluit aanstaande dinsdag 25 september over deze variant. De stukken zijn openbaar en op internet te vinden.
- Variant 3: Vanwege het grote bedrag is aan het IBA gevraagd of er een goedkopere oplossing is om de bomen te behouden. Er is gekeken naar een variant waarbij de tunnelbak een slinger maakt tussen twee bomen waar meer ruimte is, hierbij zullen twee in plaats van drie van de acht bomen sneuvelen. De kosten van deze variant zijn niet hoger dan van de variant waarbij de baan van de tunnel geen slinger maakt.

Het DB heeft in juni gekozen om deze slingervariant als keuze aan de raad voor te stellen.

Ter toelichting: bij de variant van het bevriezen van de grond en onderdoor graven spreekt men van de sleufloze variant, omdat onder de grond door gegegraven wordt op de plaats waar de grond bevroren wordt. Bij de andere varianten worden van bovenaf zogeheten sleuven in de grond gegraven.

Andere methodes om de drie bomen te behouden komen uit op een veelvoud van kosten en zijn daarom niet verder onderzocht., . Het verplaatsen van deze platanen wordt als niet realistisch beschouwd omdat de overlevingskans gering is.
Toen mevrouw Wellecomme vorige week van de commotie hoorde in de ontwerpgroep, heeft zij het IBA en Witteveen en Bos gevraagd wat het betekent als er een tunnel gegraven moet worden tot en met de kade onder de bomen . Een eerste mondelinge reactie van het IBA was dat de kosten hoog oplopen. Er wordt door de [redacted] aangeven dat er andere bouwmethodes zijn. [redacted] antwoordt dat er andere methodes zijn om de grond boven de tunnel te fixeren, maar dat deze methodes duurder zijn. Bevriezen wordt gezien als een realistische en financieel meest optimale methode.
Vanuit de ontwerpgroep wordt gevraagd of de tunnelaanleg een effect heeft op de huizen aan de overkant. [redacted] antwoordt dat er geen effect op de huizen wordt verwacht omdat die te ver weg staan.
Gevraagd wordt of er ervaring is met het graven van sleuven voor een parkeergarage. [redacted] antwoordt dat het een beproefde methode is, maar dat er daarnaast vanuit de gemeente in een design en construct contract geen methode wordt voorgeschreven, maar de voorwaarden worden vastgelegd waaraan de bouw moet voldoen. Het is aan de aannemer om de methode te kiezen waarmee aan alle voorwaarden kan worden voldaan.

Vanuit de ontwerpgroep komen de volgende opmerkingen:
- De ontwerpgroep is altijd uitgegaan van de mogelijkheid van een tunnel waarbij onder de grond door geboord zou worden en alle bomen zouden blijven behouden, niet dat er van bovenaf een sleuf gegraven zou worden.
- In het verslag van 25 juni jl. staat bij de presentatie van Sant en Co: ' Bomen: de bomen zijn heilig en zijn het uitgangspunt voor het ontwerp. Soms groeien de kruinen van de bomen in elkaar en moet je ervoor kiezen om de ene boom meer ruimte te geven door de andere boom te verplaatsen. De tunnel van de parkeergarage kan onder een aantal bomen doorgegraven, het is technisch mogelijk om de bomen daar te behouden. In de ontwerpgroep wordt ervan uitgegaan dat ook die bomen blijven behouden.'
- De ontwerpgroep heeft de tekeningen waarop staat dat een aantal bomen moet verdwijnen, pas na 17 juli ontvangen.
- In de tekeningen die de ontwerpgroep heeft gekregen, wordt de indruk gewekt dat onder de bomen door gegraven wordt omdat er stippellijntjes staan.

De [redacted] reageert dat de stippellijn alleen aangeeft waar de tunnel komt, niet hoe die gegraven wordt. In het begin heeft hij gezegd dat de manier van aanleggen van de tunnel niet in de ontwerpgroep wordt behandeld.
[redacted] heeft indertijd tegen Sant en Co gezegd dat het nog onduidelijk was voor welke variant het bestuur zou kiezen, maar dat er sowieso bomen zouden sneuvelen voor het aanleggen van de ingang van de garage. De oplossing is gericht op behoud van de drie bomen in de beeldbepalende rij.
De voorzitter vraagt de [redacted] om alle varianten op papier te zetten en rond te sturen.

[redacted] constateert dat op 3 mei de tekeningen van de varianten zijn vrijgegeven en pas op 17 juli krijgt de ontwerpgroep er kennis van. Waarom zo laat? De [redacted] reageert dat hij er altijd van is uitgegaan dat er onder de grond door gegaan zou kunnen worden, en dat die optie voorgelegd zou worden aan de raad. Het DB heeft anders besloten. Hij heeft niet bewust informatie achtergehouden maar geeft toe dat hij alerter had kunnen zijn.
De voorzitter vat samen dat de ontwerpgroep ervan uitging dat alle beeldbepalende bomen zouden blijven bestaan. De wens van de buurt was helder: er zou een tunnel gegraven worden onder de bomen door. Sant en Co is hier ook van uitgegaan. Het is dus logisch dat de buurt nu verbolgen is dat die variant niet onderzocht en berekend is.
De heer [redacted] brengt naar voren dat hij in een werkgroep van de Singelgrachtgarage aan de techneuten heeft gevraagd of tunnel graven onder de bomen door mogelijk was. Daar hadden ze niet over nagedacht, ze gingen uit van het graven van een sleuf. Maar ze zeiden dat het wel kon. Het plan van de ontwerpgroep om een tunnel te graven zou aan de raad voorgelegd moeten worden. Dit kost misschien meer maar het compenseren van monumentale bomen kost ook veel geld. In de bomenverordening staat namelijk dat bomen van hetzelfde formaat moeten worden teruggeplaatst in hetzelfde project.

[redacted] heeft in mei jl. in de stuurgroep aan [redacted] gevraagd hoe het zat met het voorstel van de ontwerpgroep voor het graven van een tunnel. Zij zou daar snel bericht over krijgen maar dat is nooit gebeurd.
In de ontwerpgroep leeft sterk het idee dat er informatie is achtergehouden. *Besloten wordt dat de ontwerpgroep een brief schrijft aan de raad over de bomen en de tunnelbak en de variant die niet is doorberekend.*

4. Verkeerscommissie

De lokale verkeerscommissie en de werkgroep Verkeerslichten hebben naar aanleiding van het ontwerp knelpunten naar voren gebracht. De heer [redacted] deelt een setje uit waarin vier varianten staan, met de eventuele knelpunten. Bij de variant waarin de bus de stad uit op de trambaan rijdt met de auto's ernaast, komt de buslijn 21 in conflict met de auto bij het rechtsaf slaan; het gevaar is dat de bus de auto naast zich niet ziet wanneer hij afslaat. Daarom is deze variant afgekeurd. Technisch is het niet mogelijk om bussen te laten rijden op klinkerbestrating omdat er spoorvorming ontstaat.
In de tweede variant rijdt de auto op de trambaan, waardoor het conflict tussen bus en auto er niet is. De bushalte moet dan opgeheven worden. In variant drie wordt de bushalte een aantal meters opgeschoven zodat hij niet op de kruising zit maar ervoor. Dit gaat echter ten koste van een monumentale boom die daar staat. De bomen zijn heilig dus dit is geen optie. In variant vier wordt het huidige snelheidsregime van 50 km/h gehandhaafd met asfalt, eventueel met een patroontje ('streetprint') - klinkers gaat namelijk niet samen met 50 km/h. Ook in deze variant moet de bushalte opgeheven worden of verplaatst worden naar de Kostverlorenstraat.
Er ontstaat een discussie over het fietspad; het vrijliggende fietspad is aangelegd omdat er veel ongelukken gebeurden toen de fietsers nog over de weg moesten. Sinds het vrijliggende fietspad, gebeuren er weinig ongelukken meer met fietsers. Toch is in een eerder overleg in de ontwerpgroep aangegeven dat de bushalte op de huidige plek een onveilige situatie voor fietsers oplevert.
De voorzitter besluit dat in het volgend overleg op 18 september wordt teruggekomen op het punt van het fietspad met feiten over de veiligheid erbij, zodat de ontwerpgroep een op feiten gebaseerde mening kan vormen. De heer Langerijs zal die feiten verzamelen.
In tekening nr. 5 is aangegeven dat bij 50 km/h de totale breedte uitkomt op 20,4m en bij 30 km/h op 20,88m. Het is echter nog onduidelijk of er bij 30 km/h een opstelvak nodig is.

5. Benodigde vervolgstappen / planning Definitief Ontwerp

Omdat de ontwerpgroep pas op 18 september over de verkeerssituatie op de rotonde een mening vormt, moet de datum waarop de verkeerscommissie bijeenkomt verschoven worden. *De heer [redacted] zal de planning voor de bijeenkomsten van de ontwerpgroep na 18 september nog eens tegen het licht houden en een nieuw voorstel mailen aan iedereen.* Hij heeft al een extra bijeenkomst voor de ontwerpgroep gepland op dinsdag 16 oktober.
Hij meldt dat de architect voor de vervolgopdracht van het definitieve ontwerp een offerte heeft ingediend van € 70.000, waarmee het totale bedrag op € 150.000 uitkomt. Dat is een overschrijding van € 50.000; tot € 100.000 mag gegund worden aan één opdrachtgever. Het stadsdeel is voornemens om de architect de rol van supervisor te geven en een aantal onderdelen, zoals de uitwerking van het bestek, bij het stadsdeel en/of externe bureaus uit te zetten.

6. Verslag d.d. 25 juni 2012

De namen van de beelden kloppen niet. Er zijn nog meer opmerkingen over het verslag die de volgende keer aan de orde zullen komen. *Het verslag wordt de volgende keer vastgesteld.*

7. Rondvraag

- De heer [redacted] meldt dat [redacted] (?) het voorstel heeft gedaan om een adviseur te laten vertellen hoe je een keuze kan maken voor kunst of voor een architect. *De voorzitter stelt voor om de volgende vergadering een apart agendapunt aan kunst te besteden.*
- de heer [redacted] heeft een brief opgesteld voor de raadsvergadering op 11 september over de bomen en de ingang van de parkeergarage. Hij wil het in de inspraak ook hebben over het besluit van destijds om de ingang van de parkeergarage niet in de Marnixstraat te leggen, daarmee is hij het niet eens. *De voorzitter vraagt hem de brief aan iedereen te sturen want zij vindt het belangrijk dat in de ontwerpgroep bekend is wat mensen van de ontwerpgroep inspreken.*
- [redacted] heeft een mail rondgestuurd over de Emmashof in Den haag (www.emmashof.nl), een stadstuin die door buurtbewoners is opgezet. *Zij vraagt iedereen daarnaar te kijken omdat het als inspiratiebron dienen voor met name de taartpunt.*

- De heer [redacted] vraagt wat kan worden gedaan om het zebrapad bij het kruispunt van de Marnixbrug terug te laten komen. *De voorzitter stelt voor om ook dit punt de volgende keer te laten terugkomen.*

De voorzitter dankt iedereen voor zijn komst en sluit de bijeenkomst om 21.50 uur af.